

Jubileumsnummer

HEIMHUG

Ellen Sletten
sekretær i UL Daggrys første styre.

U.L. Daggry
90 år

1906 - 1996

Nr. 3 - 1996

Lederens leder.

En sommer på hell.

En sommer er over og enkelte av oss er allerede langt inni elgjakta.
For U.L.Daggry har sommeren forløpt tradisjonelt.
Idrettsgruppa har igjen gjennomført Alternkarusellen til alles tilfredshet.
Vi prøvde oss også med en utflukt, den ble definitivt en fiasko noe
som var synd fordi Arne la ganske mye arbeid i forberedelsene.
Hjem sin feil det var at lokalavisen annonserede utflukten på feil dato,
ja, se det var det ingen som visste.

Så er det sikkert noen som etterlyser lagsmøtet som skulle vært avholdt
den 12 september.

På grunn av at undertegnede skulle reise bort denne kvelden, så ble det
innkalt til et "utvidet styremøte" på steinrøys den 10 september, der en
eller to fra hver undergruppe møtte.

Møtet ble holt for å "komme skikkelig i gang igjen" etter sommeren.
Det var gledelig å kunne konstatere at alle ledd fungerte flott.
Alle var i gang med ett eller annet.

Enda et gledelig signal vi har fått gjennom året så langt er et jevnt tilsig
av medlemmer til laget og særlig flott er det å konstatere at de nye
i bygda slutter så flott opp.

Hva så fremover, hva har vi framfor oss?
Jubileumsåret er snart over, men ennå gjenstår en del arrangementer.
Foruten høstbasaren som vil stå i jubileets tegn, har vi en
HØSTSOARET med jubileumssmell i vente. Den vil gå av staben den
26 oktober så "no e det bære å stryk farlestlepset og vask makkoen
før når ARNES ETTERLATTE dræg igang då e det fæst."

Alt i alt så ser framtida lys ut for U.L.Daggry , kunsten blir for oss som
for alle andre lag og foreninger , nemlig og sette tæring etter næring.
Vi er imidlertid ganske optimistisk også der. For første gang dette året
lagde vi en virksomhetsplan sammen. Denne planen regulerte det vi skulle
gjøre, og så langt er den blitt fulgt med veldig små og få unntak.
Fra neste år av skal vi forsøke oss med en bedre samkjøring av de
forskjellige undergruppene og hovedlagets økonomi. slik tror vi lagets totale
økonomi vil kunne styrkes.

Til slutt vil jeg bare si takk for denne gang og husk BRUK REFLEKS.

Med hilsen Lars Forsbakk

For 90 år siden...

Referat fra lagets aller første møte, 16.9.06:

Søndag den 16/9-06 samledes de interesserede ungdommer fra nordre sørside i Mical Bechs hus på Stoaletten for at stifte et ungdomslag. Mod 2 st. besluttedes at stifte et frisindet ungdomslag. Lagets navn "Daggry" enstemmigt. Derefter vedtages følgende:

1 pagr. Lagets formaal er at arbeide for en bedre opplysning, ødruelighet og ellers det det som kan hjælpe frem et godt samfunnsliv.

2 pagr. Dette formaal søges opnået ved diskusion, haandskrevne avis, oplæsning af gode bøger, musik og sang.

3 pagr. Lagets handskrevne avis udkommer paa hvert møde. Til at redigere bladet vælges to redaktører. Disse er ansvarlige for bladets indhold. Nye vælges hver maaned.

4 pagr. Enhver, som har fyldt 15 aar, kan blive medlem af laget vid at erlægge en kontiget af kroner 0,25 pr. kvartal. Indmeldelse til kassereren.

5 pagr. Ethvert medlem af laget har at vise en sommelig opførsel paa møderne. Heller ikke maa nogen vise sig beruset paa lagets møder, fester eller udflugter. I tilfælde overtrædelse kan vedkommende udvises af laget.

6 pagr. Til bestyrelse vælges formand, næstformand, sekretær og kasserer, samt 3 supleanter, og til at gjennemse regnskaperne vælges 2 revisorer. Ny bestyrelse vælges hvert kvartal.

7 pagr. Formanden har at lede mødets forhandlinger, anvise de regnskaber som er godkjendt af laget. Næstformanden fungerer i formandens fravær. Sekretæren er forpligtet til at føre lagets protokol og ellers al skriftlig korrespondanse som laget paalægger ham. Kassereren fører regnskab over indtækter og udgifter. Regnskabet fremlægges i revidert stand ved hvert valg af ny bestyrelse.

Lovene kan forandres med 2/3 stemmeflertal.

Lagets haandskrevne avis fikk navnet "Heimhug", mod 1 stemme.

Til bestyrelse valgtes følgende:

Formand: Mathias Sletten

Næstformand: Johannes Sletten

Sekretær: Ellen Sletten

Kasserer: Johanna Alterskjær

Supleanter: Anne Alterhaug

Mathea Bech

Anne Bech

Revisorer. Dorthea Larsen og Johan Alterhaug

Enstemmig besluttedes, at laget skal have møde andenhver søndag kl. 6.

Til redaktører valgtes Ellen Sletten og Johannes Sletten.

Kassereren bemyndigedes til at kjøbe bøger til at føre regnskabet i, samt anskaffe medlemsprotokol.

Næste møde paa Alterhaug.

BESØK HOS HAN PER I METTIGAR`N.

Ja så kalles han på folkemunne, men det offisielle navn er Per Almli

De fleste som har bodd i bygda ei stund, har nok mange ganger sett han Per stå og vente på at det skulle bli et høve å komme seg over veien og ned på saga.

Nå er det noen år siden at yngre krefter overtok ,men fremdeles har han et øye med det som foregår nedenom veien .

Ettersom U.L. Daggry er 90 år i år, passet
det jo godt å ta en prat med han Per. Han er nemlig født 30.juli i 1906.

Undertegnede har ,i egenskap av ekte innfødt i bygda, kjent han Per bestandig.
I tenåran var eg 2 sesonger slåttjenta hos han Jann og ho Solrunn,som da drev gården i Mettigarn.Da ble det jo mange turer inn til Per og kona hans Anna.

Dermed var det ekstra koselig å få lov til å intervjué han Per for Heimhug.
En høstdag kakka eg så på døra , og kom inn et et godt og varmt rom det det dura
godt i omnen. Kattmonsen låg puinn omn og såg overlegent på meg,men han Per ønska
meg velkommen og sa" at eg mått bære spør så sku han førtæl så godt han kuinn ."
Og med veggklokka som bakgrunnsmusikk,fekk eg mykkje ned på papiret.

Almli-gårdan var fra gammelt av gods under han Coldevin. Per trodde at den siste
leietakeren het Olsen,og han var med da det ble utskifte. Det eneste han fikk av jorda han
hadde drevet, var 2 bekkjedaler. Da ble han forbanna og dro avgårde til Amerika.
(Som et lite apropos kan nevnes at ifor kom det amerikanere til Rana for å lete opp sine
røtter. Det viste seg at de var etterkommere fra denne karen ,og de kom selvfølgelig på
besøk til Mettigarn.)

Godset ble altså solgt ,og han som drev gården før far til Per overtok,het Hans Jørnsa.
Han hadde ei husholderske som het Karen ,som kom utana øyan. Hun var godt oppi
åran,men de to fikk 2 barn sammen. Da far til Per kjøpte gården,fulgte Karen og barne,
"med på kjøpet ". Hun var altså såkalt "holdskjerring" ,og bodde på gården i 47 år .
Hennes husholdning hadde egen ku og sau i fjøsen,og hun skulle ha potet-og
grønnsakland til seg og sine,likeså ved.

Faren til Per hadde altså 2 husholdninger å ta seg av. Barna til Karen vaks jo opp på
gården, og flyttet ikke derfra før de ble voksne og gift.

Faren til Per ble kalt Elling,og kom ifra Fagerlien.Mora til Per het Ane ,og hun kom fra
Hauknes.

De var arbeidssomme folk,Elling arbeidet ved Båsmograva , i vaskeriet i Båsmofjæra.
Han var heime og arbeidet på full tid bare om somran,og da sei det seg sjøl at
ongan på gården måtte ta sine tak med gårdsdrifta.

De var 6 søskjen, 4 jenter og 2 gutter, og Per var den nest yngste.

De andre søsknene het Johanna,Petrine, Mathea og Johannes,og Olga.

Per kan huske at han og broren drev og saga ved. Da var han så liten at han måtte stå på stå på storkjelken for å nå opp på sagstolen. Når man hører det, kan man jo forstå at han har fått dette med "vedarbeid" inn fra barnsben av...

Man det var jo ikke bare arbeid og slit. Det ble også tid til lek og moro innimellom. På nabogårdan var det kamerater, og de var på "skjælfjæra" ilag. Der fant de både ku, hest, geit, høns, og haneskjell. Så var det å dra på en plass de kalte "skjælhåjen", den lå like ved bekken. der vaska de skjellene, og så var det klart til å lage seg storgårder!

I vika brukte de å finne skjell som kaltes for "sølvkatter", og de var blanke på ryggen og ekstra attraktive.

De brukte også å hoppe paradis og slå ball, og leke noe som kaltes "bom".

Det var jo ikke så ofte de fikk pakker, men i jula var det stor stas for ongan. Denne kvelden var det den minste som fikk krype under treet og hente fram pakkene, og en eldre en med leseferdigheter som leste opp hvem som skulle få dem.

Da vanket det også mye god mat, og jula var et trivelig avbrekk i hverdagen, da som nå.

Da Per begynte på skolen, var det å gå over veien til Alteren. Veien gikk ikke lenger enn til skola, og de som kom andre veien måtte gå langs en liten sti. Den gang var det jo vanlig at folk brukte båten hvis de skulle noen plass.

På Bustnes og på Alteren var det motorbåter, og de hadde fast rute 2 ganger i uka som gikk til melkeutsalget på Mo. Det var bøndene sjøl som eide dette.

På Alteren var det Hans Stormo som kjørte båten.

Vanligvis rodde jo folk sjøl melka over, og på Almligårdene rodde de ilag, da ble det tre som deltes på arbeidet. Mange ganger var det jo dårlig vær og mye slit for å komme seg over fjorden.

Per forteller at han hadde ei tante på Mo som drev kafeen "Norrøna ", og en onkel som hadde butikk et stykke oppom. Heime på gården separerte de melka, og når han kom til Mo med fløten, ble han godt mottatt.

På kafeen laga de jo all maten sjøl, og når Per kom på besøk var det bare å leite seg en kopp å ta seg kaffe, også rett inn i matkottet etter aslepp og skalker.

Han var som en sønn i huset, og bodde der mens han gikk til konfirmasjon.

Utenom Per bodde også et søskjenbarn fra Sletten der, og de hadde det mest så heime.

Per forteller at Sletten var et usedvanlig fruktbart sted, der var 33 onger fordelt på 3 husstander i de dager. Det var nesten så de kunne hatt sin egen skolekrets.

Da han var ung var det vanlig at ungdomslaget hadde ansvar for fest i jula og til 17. mai. Ellers var det arrangert utflukter og diskusjonskvelder, og dette var kjærlighetsanledninger til at ungdommen i bygda kunne samles.

Oppigjennom tia har han Per styrt med mange slags arbeidsoppgaver.

Han arbeidet 1 år på Selfors hos Coldevin som eide jorda der.

Coldevin var en mangfoldig herre som likte å prøve seg på nye ting. Han var bl.a. gartner, og nå ville han ha seg en revfarm. Det var på moten i de dager.

Dermed fikk Per være med på hele prosessen fra oppstart av, og lærte mye av det.

Disse kunnskapene tok han med seg da han fikk ansvar for å bygge opp 2 revehåreder i Markjen. Han forteller om en episode med ei revehoa som plutselig begynte å bære på ongan sine, inn og ut av buret. Tilslutt begynte ho å grave dem ned, og da skjønte de at ho var blitt fri for melk til dem. Da var det ei katta som nettopp hadde hatt unger, og ho ble fostermor til 5 revonger. Det gikk bare godt, for katta og reven har mye av det samme i seg. Bl.a. er ongan blinde når dem blir født.

Etterhvert som ongan vaks til måtte dem ha anna kost, og Per forteller at han ble en god skytter i den tia. Det ble å ligge på lur og skyte trast i elvdalen for å holde revongan med kjøttmat.

Det sei seg sjøl at han holdt seg mykkje på den gården, og slik gikk det til at han fikk seg kone derfra. Anna var dattera til han som eide revefarmen, og ettersom Per allerede var som en av familien, gikk det greit for seg. Det var et heldig valg, forteller han.

Anna var et makalaust menneske, ho kunne alt som trengtes på en gård.

Det var en dyd av nødvendighet at kjerringa på en gård var rektig å arbeide.

Ho måtte ta et tak både inne og ute, i slakterien var det bl.a. deres arbeid å ta vare på alt kjøtet og innmaten. Dem var i bekken og vaska tarman, og dem sku va så rein at dem va blank. Så var det å mæl opp kjøt å ha oppi, og det vart god pølsa som vart salta ned.

I den tien va det ikkje frysera, så da va det verkelig godt å få ferskkjøt.

Det var jo mest saltmat det gjekk på, både fesk og kjøt.

Ellers va ho Anna rektig både å vev og spinn, så alt vart utnøtta.

Per var en aktiv mann,satt 2 perioder i herredsstyret og var også i jordstyret i mange år.

Der var han formann i flere år.Han sier sjøl at han har alltid været en "bøgdamainn"- glad i å prate med folk og delta i utviklingen av samfunnet.

Det ble dannet feavslag ,og da reiste han til Trøndelag og kjøpte okse.

Heimveien gikk med toget, og det gikk ikke lenger enn til Mosjøen første dagen.

Heldigvis var dette etter slåtonna ,så det la mye gras igjen langs kantene.

Per hadde med seg slirekniven ,og med den gjorde han såpass skrapslått at oksen fikk mat til de var heime på Mo langt ute på neste dag.

Han spørte med det at det hadde gått fortore om han hedde leid oksen etter veien..

Som bygdeslakter hadde han et område fra Alteren og til Selforssjøen.

Den verste oppgaven var da han skulle slakte storoksen på Stenneset,den var nemlig mannevond. Da var det viktig å kunne sitt fag.

Denne oksen holdt på å ta livet av en som het Egge . Denne karen var formann i gruva på Båsmoen og var kjent som en myndig mann.

Han hedde bestemt seg for å sette denne oksen på plass,"stenge stangvisoksen med sitt blikk" som han sa.

Dermed gikk han oppi båsen til oksen og stirret han rett inn i øynene,og da ble jo han rettelig sint . Oksen var bare bundet i et tau rundt halsen,så da han slengte med hodet slo han ned mannen. Heldigvis datt Egge oppå bosslaet,det gikk ned først og Egge etter dermed berget han seg,men oksen måtte bøte med livet.

Ja mange historier kan fortelles fra Pers 90-årige liv. Han har vært en aktiv mann som har mye interessant å fortelle.

Men noe får vi ta i neste Heimhug,så dere lesere får noe å se fram til.

Takk til han Per som tok vel imot meg !

Besök hos han Per: Mette Ræbergeng

Dette bildet er tatt for noen år siden og viser
Per, Anne og olde barnet Trine Lise

*Innlegg i Heimhug den 25. mai 1913, "Heimhugs anden Aargang".
Forfatter er ukjent, men redaktør var Einar Jakobsen (mulig forfatter?):*

Fruer og Herrer og Piker og Frøkner av alle kjønn!

Det er visstnok alle ovenstaaende bekjendt at en Ko som skal gi megen og god melk, maa ha foring derefter. Det ligger ogsaa nær til at antake, at bemeldte ovennævnte har såpass Gnist av Forstand at de kan skjonne at en nyfødt Heimføding lever ikke av at ligge og snappe etter Luft. Å nei saamaend. Der maa nok en god Melkegeit til der, eller idetmindste en durabelig Taateflaske. Skam faa den Moder eller Fader som i ungdommeligt Letsind sig børn erhverver, men rent glemmer Melkegeiten eller Taateflasken. Nu vil I vel sige, at ingen er saa unaturlige, at de ikke mater sit Avkom. Dertil kan jeg svare med et Exempel hentet lige ut av Livet fra vor egen Bygd. Døm saa selv!

I et Hus fødtes en Jentunge. Ingen vilde riktig vedgaa at være Fader til Ungen, og det som værre var, man visste ikke ganske sikkert hvem som var Moderen heller. Det gik saa til: Barnet fødtes paa et Møte, og ingen anet av hvem. Moderen meldte seg ikke, og Faderen, den Filuren, hørte den spede, yndige Barnerøst og lod som intet. Vel nok fornam han en hæftig Bæven i sine Indvolder og i sit Hjerte og sine Nyrer, men Mænd forstaar heldigvis at beherske seg i saadanne rørende Øieblikke.

Som sagt, der laa Barnet. Umenneskeligt vilde det være ganske at overlade det til sin Skæbne, og efter lang Pønsen og dybsindig Grublen, kom Forsamlingen overens om at de skulde opføde og mate det i Fællesskab. Saa blev da gjort. Men du hellige Jeremias for en sulteforing! En og Anden slængte en Draabe i Skrikhalsens Mund, men de fleste glæmte sit hellige Løfte om at yde bidrag til Levemaaden. Derfor er Jentungen nu bare Skind og Ben, og det ser ut til at hun snart er færdig fra denne Værden. Dog, endnu kan hun reddes. Endnu kan hun komme til at blomstre og vokse, og blive til Fryd og Glæde og idel Lyksalighed for den som vil gi hende lidt at leve av.

I barmhjertighedens Navn! Yt en Skjerv hver efter Evne. I Fruer og Mænd, Jomfruer, Frøkner og desslige. Lad ikke den Skam og den Skjændsel komme over os at vi skal være Skyld i dette Sultemord. Barnet er godt og Barnet er vakkert, og jeg vil derfor inderlig ønske og haabe at den Stund og time, da vi kommer til at mødes ved dette Barnets Grav, maa ligge langt, langt hen i Fremtiden! Men skulde mot formodning eders Hjerters haardhed bevirke at I lader hende dø, da ved "Verdens graadigste Lus", jeg sværger, at eders Øienvand skal rinde ustanseligt og eders sukke skal gi Ekko i Bjergene, naar I med hyl og Veklage har skuet nedenstaaende, Vekjømelige Gravskrift:

**"Herunder hviler Pigebarnet 'Heimhug'!
Avlet i Hast og uden Omtanke og Eftertanke.
Død Anno 19-hundreogdentid av Sult!"**

Manipulert rapport fra redaktørens ferie

Syden - de flestes Paradis, det evige reisemålet for frosne nordboere. Et område jeg aldri før hadde oppsøkt, noe nytt.

Vi bestilte reisen i januar, jeg og seks venner fra skolen, tre gutter og tre jenter. Forventningene var mange, noen av oss var "garva" i Syden-færing, andre f.eks. meg hadde aldri planta rompa i et flysete før.

Etter å ha tett nattoget fra Mo ble vi sittende på Værnes og vente på flyet. Da kom plutselig heile Rosenborg med Nils Arne Eggen i spissen ryans inn i ventehallen. Undertegnede tok mot til seg og spurte både "Mini" og Eggen om å få ta et bilde. Eggen var så blid og spurte hvor vi kom fra, og hvor vi skulle. "Jo", sa vi, " vi skal til Palma Nova/Magaluf på Mallorca. Dit ankom vi ca. 4 timer senere. Det var ubeskrivelig å gå av flyet på Palma flyplass. Varmen slo imot oss, og fikk det virkelig til å gå opp for oss at vi var langt hjemmefra.

Hotellet vi bodde på het Vista Sol og lå på en høyde. Standarden var upåklagelig: Ute- og innendørsbasseng, bar, restaurant, underholdning hver kveld, aktivitetsleker, døgnåpen resepsjon, skandinavisktalende ansatte, rengjøring hver dag. På rommene var det bad, kjøkken, soverom, stue og balkong. Bærre lakkert!

En annen ting med hotellet var at det bodde bare skandinaver der! Dermed var det kjempelett å komme i kontakt med folk. Ble kjent med tromsøværingar, skåninger, ålesundere, bergensere, osloensere (!) og dansker (med en uforståelig dialekt). Disse danskene traff Anita og jeg ute i korridoren kl. 0600 en morgen. De bød oss på "efterspill" og vi takket flirende ja. Trivelige gutter, ikke det, men vi forstod jo minimum av hva de sa. Artigere ble det da de innså at det eneste de hadde å by på, var vann og knekkebrød (!). (Efterspillet endte opp med et natt-bad på stranda.)

Palma Nova/Magaluf er et sted for ungdommen i månedene juni, juli og august. Barene, restaurantene og discotekene ligger tett i tett i flere kilometer. Gata Punta Ballena er kjent for å være den "verste" gata når det gjelder natteliv i Europa, og der var vi nesten hver kveld i 14 dger. Full fart, full rulle og full ...

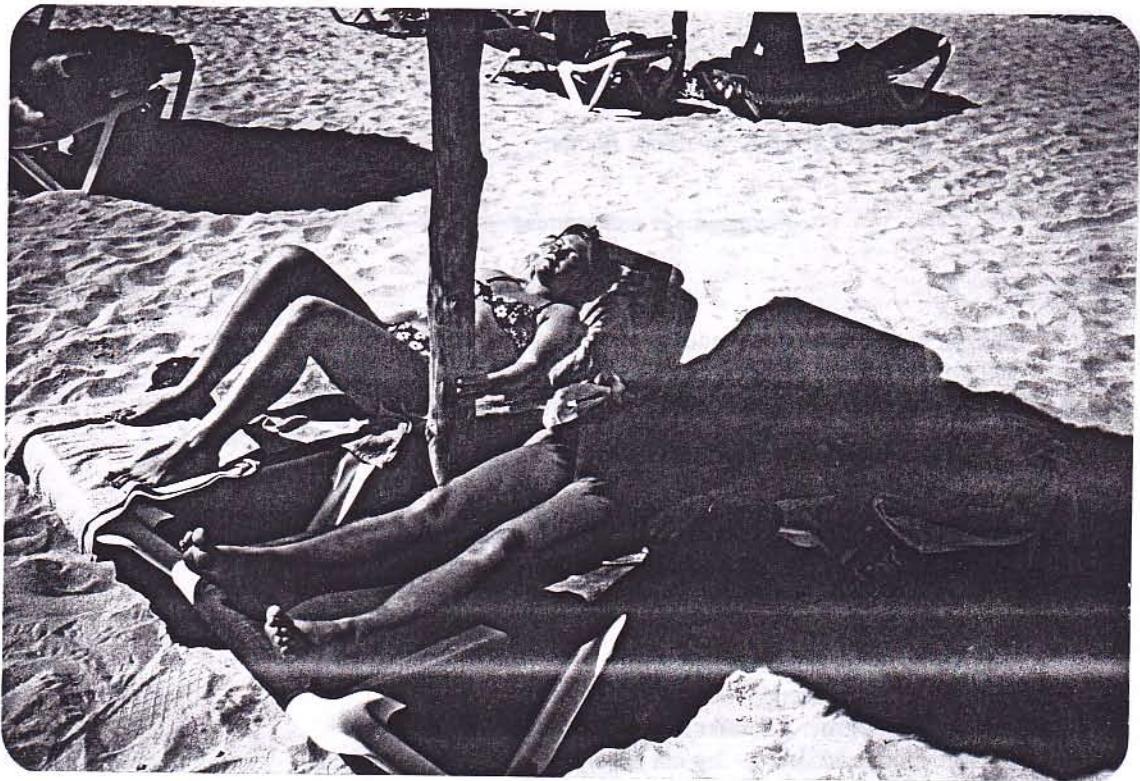
Jeg fant ut, etter en uke, at den der solinga (7-8 timer hver dag) ikke var noe for meg. Herregud så kjedelig det var å ligge stille på stranden, eller ved bassenget hele dagen. Skal vedde vi hadde en kroppstemperatur på 45 da vi ga oss om ettermiddagen. Dere må ikke tro jeg fikk farge av det heller, jeg var pinadø kvitere da jeg kom heim enn jeg var da jeg dro. Nesten.

Syk ble vi også der nede. Heldigvis ingen diarré eller matforgiftning, men en kraftig forkjølelse satte seg i oss alle. Hosten gjallet og hals-ondet kom og gikk mens nesa rant. Ikke akkurat det man forventer seg når man kommer til varmere strøk. Men, pytt-pytt, vi sto han av.

Jesus møtte jeg også der nede, han var en middelaldrende spansk bartender som tydeligvis fikk et godt øye til meg, men uansett hvor mye han forsøkte klarte han ikke å frelse meg ...

Jaja, det skjer vel mangt når en er på Syden-tur. Mye egner seg ikke på trykk i Heimhug, endel egner seg ikke på trykk i det hele tatt. Men sett under ett må jeg si at denne turen var noe av det artigste jeg (til nå av mitt laange liv) har opplevd.

Adios -
Ina.

Randi og jeg under en palme på beachen
(Randi likte skygger best...)

Kjetil, Kananne, Øjan, Anita og jeg på
stambaren vår Rocky Bianco, som var
en norsk bar.

SYNDEFALL av Andre Bjerke.

(Setningene er sammentrengt av meg - av plasshensyn. A.A)

Slangen sa til den første kvinne:

"Du synes å trives og ha det bra bak ditt fikenblad.
Du eter deg sund og lubben og rund på alt hva du finner av frukt her inne.
Men noe, noe mangler du dog, kjære venninne, for jeg er litt av en psykolog -"

Eva sa: "Jeg har vel alt som en kvinne kan ha,
mat og klær og alt det der, er det no' mer mellom havens trær, så si hva det er!"
Den listige slange slynget seg da om kvinnens kne.
Den pekte på kunnskapens brennende tre og sa: "Se.

Kvinne, du er ifra skaperens hånd ennu en ånd.
Eplet på treet er brusende rødt, et og bli kjøtt!"
Hun sa: "Du er grov. Du fører et sprog som man ikke har lov
til å føre i første Mosebog. Jeg må jo begjære den skinnende frukt.
Jeg ville ha brutt den, men Gud har forbudt den med trusel om tukt,

og da får det være. Jeg blir i freden og spiser en pære med Adam isteden -"
Men slangen var kjent som en dyktig dosent,
han aktet å vinne sin første debatt med den første kvinne og hvisket betatt:
"Vel er det smukt å drikke uskyldige veksters vin,
men husk at bare forbuden frukt har C-vitamin!

Kunnskapens tre er livets fornøy -
Dets saft går deg hett gjennom blodet og hodet,
og se, du blir lett som den fallende sne og de drivende skyer -
Eva, bli kvinne og kropp og sjel, klyv opp og stjel mens tiden er inne -!"

Og Eva ble underlig myk i kne. Blodet sang. Og plutselig sto hun ved kunnskapens tre
og tittet på skrå mot eplet som hang i det blendende blå.
Hun tenkte som så: skitt la gå. Bare en bit, og Eva var ild.
"Adam, kom hit!" og Adam kom til, og Adam gjør som hans Eva vil.

Da er det han kommer, den straffende ånd
med flammer og trommer og domsbasuner og sverd og sånn.
Herren kremer sin gane tørr og spør: "Hva har dere gjort?" Men Eva vendte sitt åsyn bort.
Og skapningens herre blir rød som en laks og sukker tungt

og tenker: den gamle er gammeldags på dette punkt! "Har dere spist av kunnskapens tre?"
"Javisst har vi det. Jeg var ikke klok, men hun fristet meg jo!"
"Nei, den er god! Du ville jo ha."
"Det var deg som sa: ta". "Det var deg som tok."

Herren sa med formaning og tukt: "Vi kan ikke drive almind'lig bespisning
på kunnskapsfrukt. Ifølge lovens paragraf 3 straffes det med paradisforvisning."
Herren gav, Herren tok - Og hermed ender det første poem i den første bok.
De jagdes fra Eden i evighet, og således oppsto, som alle vet livets problem.

Og dette var myten om syndfallets farer fritt etter Moses. Med små kommentarer.
Og dette har hendt mangfoldige ganger med kvinner og guder og menn og slanger -

O, kvinner og guder og slanger og menn, kom la oss gjøre det om igjen!

Alttermesterskapet

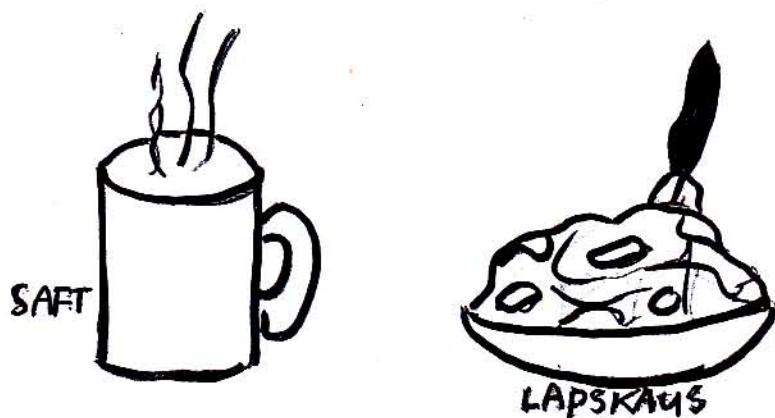
U. L. Dagry har arrangert Alttermesterskap i mange år.
Slalåm og langrenn går igjen.

Slalåmloypa er circa 200 meter og langrennsløyfen
er circa 2,2 km for de som er 8-11 år.

Ved mål venter et glass varm saft. Den koster 2-3 kr.
Pengene går til premier.

På Steinøys selges det: lapskaus, flatbrød og saft
og den matten er ergod..

Premieutdelingen foregår etterpå cuprenn og
slalåm, det er circa klokka 16⁰⁰.

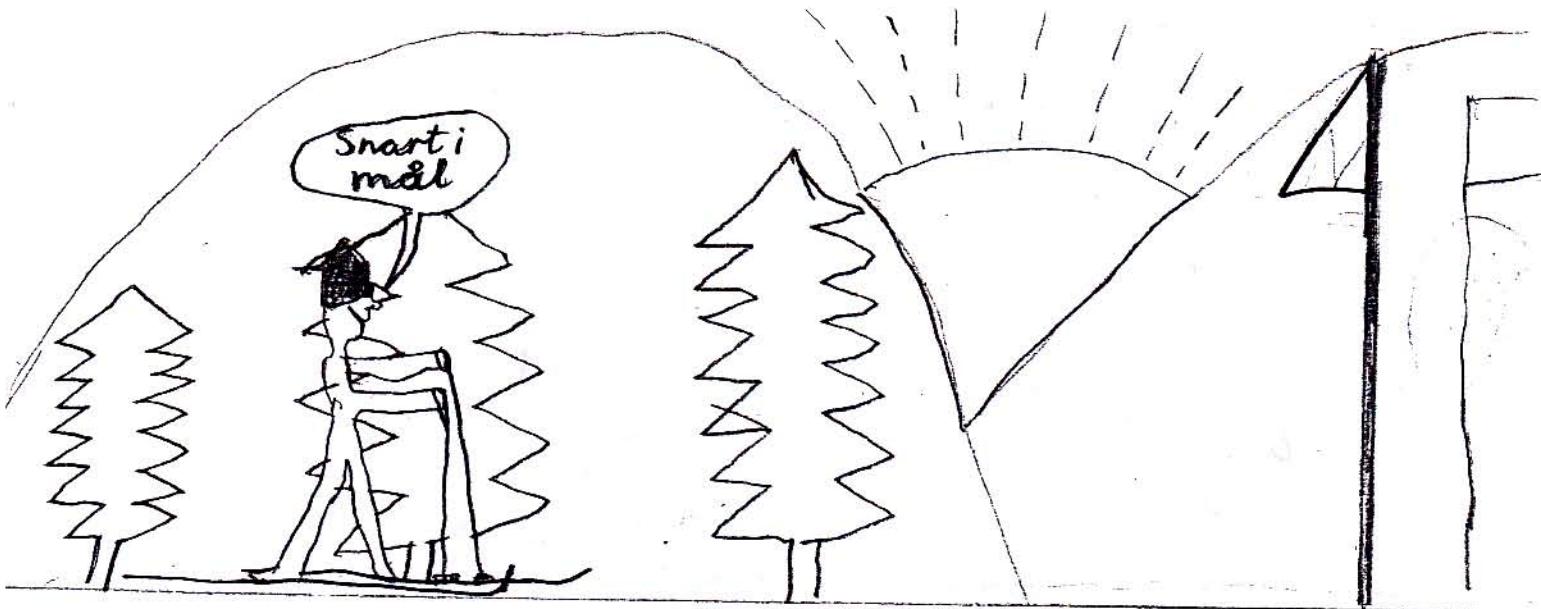
15K

IHG

U.L.DAGRY

UL Dagry arrangerer Altermesterskapet som er hvert år. Og det er

mange mennesker som kommer fra bygda og møter hverandre. Vi renner ca 2,2 km. Det er også slalåm på Altermesterskapet. Etter vi har rent, og vi har kommet i mål får vi saft varm saft. Og det koster 2 kr vi får premier etterpå.

BARNELAGET

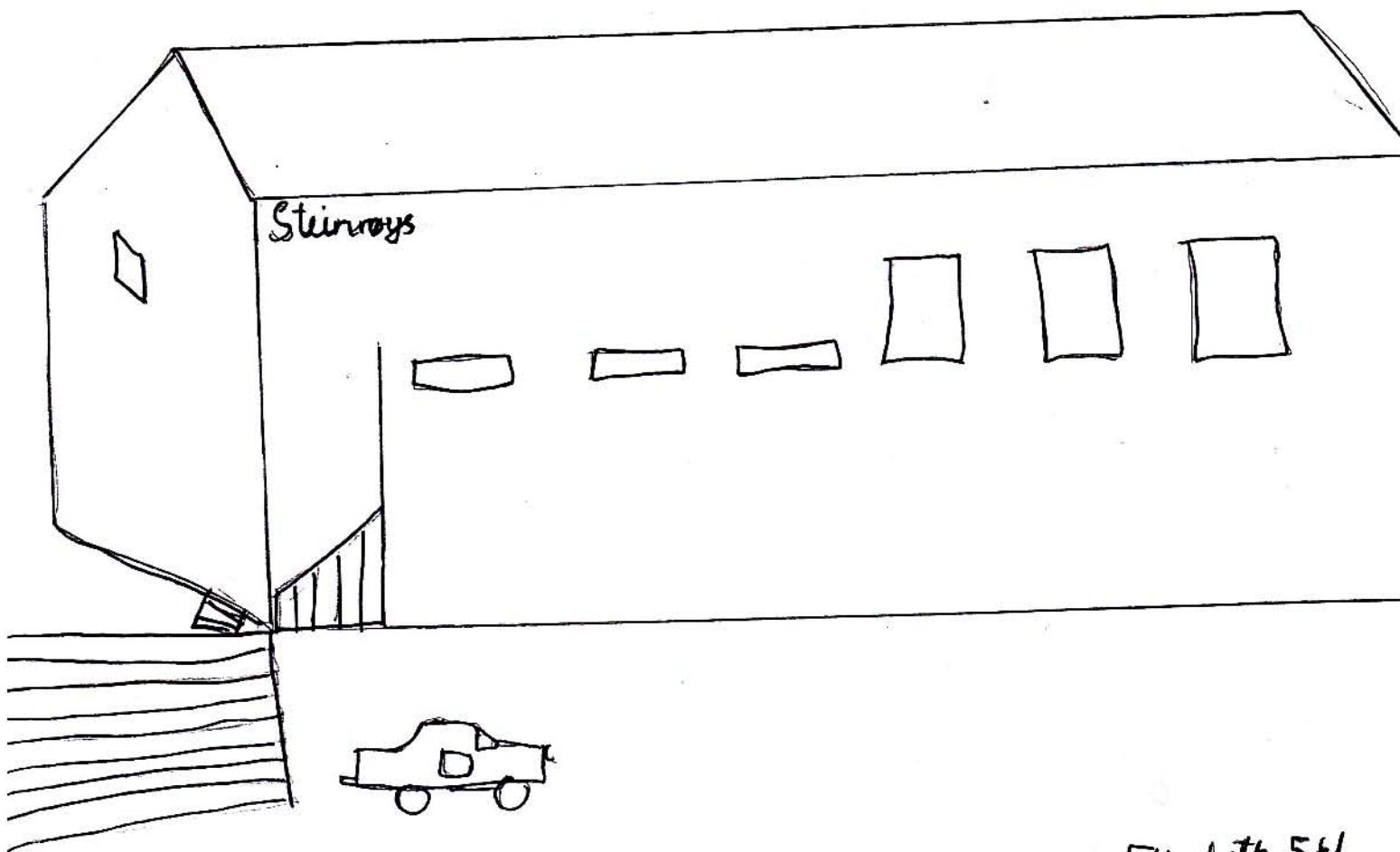
Tirsdager kommer mange barn til Steinøys
De samles her til barnelag, og de koser seg og leker.

De desser og furer og har det veldig gøy.

Men når dagen er slutt vil ingen hjem.

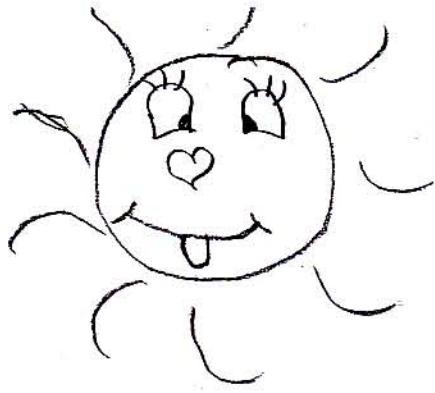
Vi ses igjen neste tirsdag vi gleder oss allerede.

Foreldrene bytter om å ha ansvaret over barna.

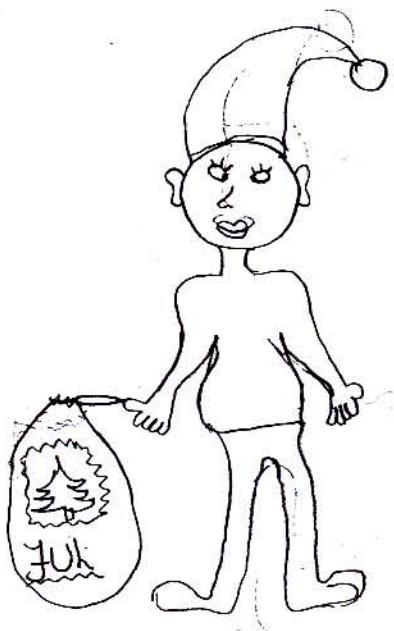

Elisabeth 5 kl.

J
U
L
S
E
TREF

Juletrefest samles alle naboen i lag og synger og danser rundt trekt mens de synger sanger og loddrekning og det for besøk av julerissen og så for vi posse med godter i folk pynter seg i fin stavn for hverandre. Og Ronny spiller på orgel. Vi pleier og være på Steinrøys og vi kjører buss, kaker boller, posse med brød.

LYS LANGS EN

FJORD

UL. DAGRY

Lys langs en fjord ble
en suksess.

De tjente veldig mye penger
på det veldig fine opplegget.

Det var 90 års jubileum det
er derfor dette ble.

De hadde mye musikk

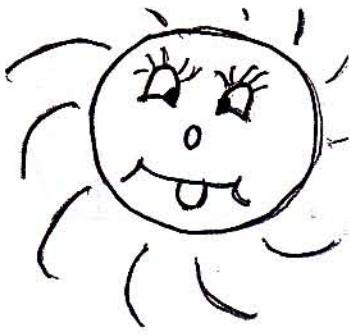
De danset og hadde det veldig
skøyt. Det var noen musikere som
var uten byggsfra. Det var fire
dager med veldig fin musikk.

De fire dagene var fredag,
lørdag, søndag og onsdag.

J
U
L
E
TRE

★

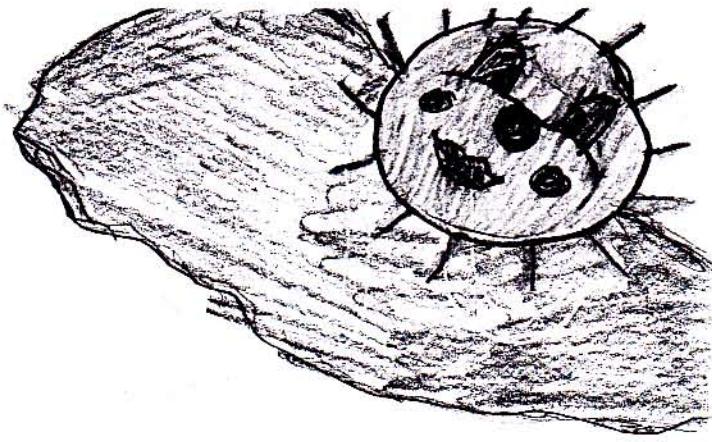
T
S
E
F

På Juletrefesten samles alle barn og voksne på steintrøys. Alle barn går rundt Jultreten og synger. Etter de har syngt kommer Julenissen. Alle barn får en godterpose hver. Alle nynter seg med jultekler. Ronny spiller orgel. Og noen spiller på piano. Vi kan lejne brus pølse med brød og boller og kaker !!

JUL T
J U S
L E
E TRE

Om Jultrefesten bruker
vi og være på Steinøys
Og ha fest på kvelden.
Vi drikker brus og koser
oss og dans er
Så kommer nissen og gir
oss godter.
Og etterpå er vi ute og leker i snøen
og lager lykt som vi kan ha targe ly:
Mens voksne er inne og koser seg og
danser og når jultrefesten er ferdig drar
alle sammen hjem og koser seg
ved juletreet.

Fanne P.

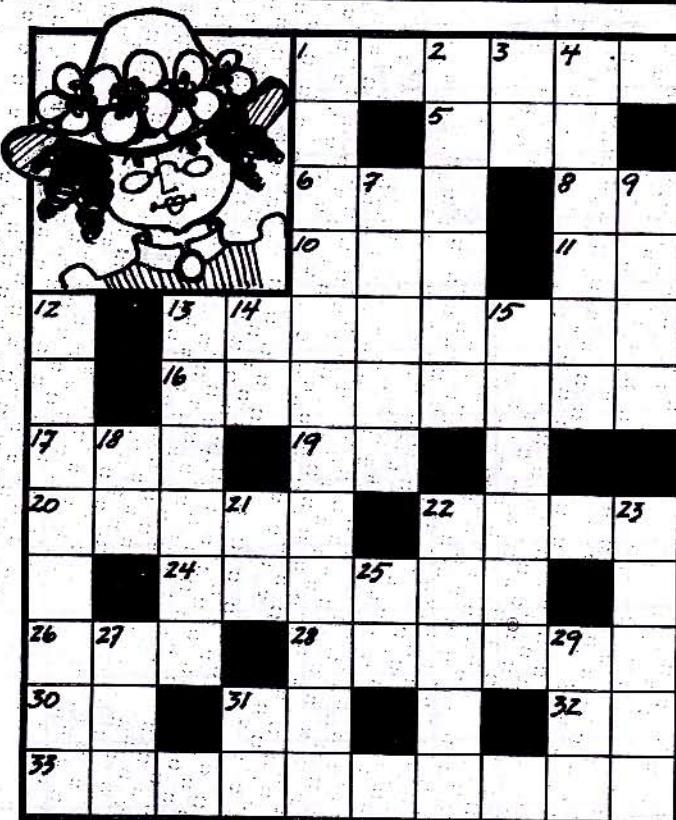
Idrettslaget

Idrettslaget har lenge hatt mange arrangement som forekampel, Alternemesterskap, Cuprenn og Alterenkarusell. På hvert arrangement brukes det å være mange mennesker fra bygda.

Alternemesterskap er et arrangement med Langrenn og slalom. Senere på dagen er det premieutdeling og alle som har vært med får premier. Det er både dame og herre klasse. Hvert år delles det ut en vandrerpokal i dame og herre klassen i både langrenn og slalom. Cuprenn er et langrennsarrangement der du må gå 3-4 løp for å få premie. Alterenkarusellen er et løp der hver årsdelsse skal springe forskjellige distanser. Etter seks løp får du premie og etter enda flere løp blir premiene finere.

Freddy Braseth.

AKTIVKRYSSORD

VANNRETT:

1 Gammel og verdifull 5 Mor til Kain 6 Del av skuespill 8
To like 10 I skorsteinen, bakvendt 11 Gripe 13 Var kaptein
Sorte-Bill, 16 Gammeldags brille 17 Skli, bakvendt 19
Som 11 vannrett 20 Klare 22 Bruke sag, bakvendt 24 Syng
ge uten ord 26 Heve (om brøddeig) 28 Pengeseddelen 30
Sivbåt 31 Tallord, bakvendt 32 To like 33 Er de som be
stemmer alt selv

LODDRETT:

1 Teater uten utdannede skuespillere 2 Garn-ballen, bak
vendt 3 Pronomen, bakvendt 4 Draftet 7 Kurven 9 Under
lig 12 Aller første forestilling 13 Kritisere sønder og sammen
14 Svarord 15 Bestemmer seg for 18 Slangen i «Jungelboka» 21 Norrøn gud: – o – 22 Svært dårlig:
– – – – ig 23 Bruke sangstemmen 25 Åsside 27
Verktøy 29 Hønseprodukt 31 Ukjent person

Dette er et gammelt kryssord fra 1979

Riktig løsning sendes til Ina Forsbakk, Solbakken 12, 8616 Båsmo.
Vinneren vil få en kjempefin premie.

Kryssord

TEOLOG	I BIL	GUTT	TALL	AV-SLØRE	DEL AV EUROPA	PERSONLIGE	ADV.	GREIT
SIDE				ORGANER FOT				
KUTTE			LEVE		JOBBE			
EGEN			RED-SKAP	KONJ. KVINNE	ELV			
PERIOD						FISK		
TALL	TRE	LÉK FISK	VÅ-PEN				FOR-MASJON	
ISSE			LIKE	SNI-KER	FAR! BERG		ME-LODI	MÅL
TETE				ÅP-NING				
STYKKE					GUTT SMAK-LØST			
KORT	INSTRUMENT	HVI-LER	TØY					REDD
			DYR	GUTT				TÅRN
RIKER						YOKSE JE-GER		
OF-RER	SKIK-KE-LIG	KAUT-SJUK	ALT-SA TONE				TALL SPIL-LER	
PRO-TESE				TA	OPP-RIK-TIG			EM-BAL-LASJE
					TOK-TER ADV.			
SNOT		OR-GAN			KEI-SER		RED-SKAP	
TONE			VIK SKOF-TER					
FU-STA-SJE	KURV KLA-GE	TOPP NED-BUR				MÅL		
LEGE-RING				GJOR-DE	FOR-TUM-LET	KANT SMER-TE ROV-DYR		
VÅ-PEN		KLOV-DYR	VIK SKOF-TER	VENT OPP				MÅLFETT
		ELV DRIKK			SPÅRK			
EGO	GLIR				KA-NAL TONE			
RIMELIG		GUTT		BAU-NER				

Dette er et gammelt kryssord fra 1969

Riktig løsning sendes til Ina Forsbakk, Solbakken 12, 8616 Båsmo.
Vinneren vil få en kjempefin premie.

Kjem du i kveld *av Alf Prøysen*

Kjem du i kveld, så står nykjeln i døra,
nykjeln i døra, kjem du i kveld.

Je vil itte seie deg hoss du skal gjøra
men vrir du tel venstre, så får du det tel.

Men hvis du itte kjem, skal du aldri få maka
og skryte og tala om nykjeln min lell,
for den har je hengt ut åt dotter på garden
som er nedi dalen på kino i kveld!

Kjem du i kveld, så står bikkja i lenkje,
bikkja i lenkje, kjem du i kveld.

Og har du litt vett, er du nødt til å tenkje
at: her kan eg sleppa inn helskinna, lell.

Men hvis du itte kjem, skal du helst tie stille
og dersom du ville ha greie på no'
så batt je den bikkja før ho vart for ille,
og tok tel å sprengjaga saua på Mo!

Kjem du i kveld, er det lys oppi troppen,
lys oppi trappa, kjem du i kveld.

Da sit det vel såpass tel hode på kroppen
at beinan vil prøve om trapprinnan held.

Men hvis du itte kjem, berre ser at det lyser,
så fly itte rundt og spell sjarmør for det.
Krana i kjøkkenet har lett for å fryse
og i natt skal je opp att og fyre med ved!

Kjem du i kveld, er det ja-ord å hente,
ja-ord å hente, kjem di i kveld.

Men er du så kopete dum du vil vente
og heller vil fare med sladring og spell
om bikkje i band, og ei troskyldig vise,
om lys oppi troppen og nøkkel i lås,
så er det itte du som skal skryte og glise:
je ligg her og venter på stallkarn på Ås!

Hører du har spurt etter den hilsenen eg fikk på radioen på 70-årsdagen. Mange fikk vel sjokk over åpningssalutten, men du har vel hørt historia om han som skulle si noe pent til sin mor, og så falt ordene slik.

Dette er laget av Grete.

hilsen Harriet Alternes.

(- I en sådan stund kan det knøvle seg for noenhver av oss - utgydelsen er derfor representativ for det nordnorske lynne, og fortjener en plass i Heimhug. A. A.)

TIL MOR

*Du mor - du mor;
du helvetes mor!
No fyll du søtti
i den bygda du ble født i.
Her sprang du i fjellan
og bada om kvellan.
Så traff du en kjekk en
og gifta deg på flekken.
Ei lyshåra hulder som tralla og sang.
Ei husmor, en skulder, et Bestemorfang!
Det er alltid godt å kom tel dokk -
og på søndag kjem vi i samla flokk!*

Heimhug gratulerer med vel overstått.

ESJA I MARKJEN

Fra attåtnæring til industri.

I begynnelsen av 1930 tallet begynte geologene å interessere seg for esja i Markjen. Industrien hadde begynt å bruke talk som fyllstoff i forskjellige produkter, blant annet maling. Var det en slik resurs i Altermark at den var interessant å utnytte? Den egentlige foranledningen til at det ble interesse for talken i Altermark, har jeg ikke funnet ut. Men ut fra gamle dokument fra 1932 og utover, viser at Anders Forsmo sto sentralt i arbeidet med å få i gang drift her oppe. Vi har en omfattende brevveksling mellom Anders Forsmo og A. Egge. Egge var etter det jeg forstår knyttet til Framfjord i Sogn der det har vært drevet ut talk.

De gamle dokumentene viser også at det har vært andre interesser inne for å sikre seg rettigheter i området. Blant annet var det en overrettssaksfører C.A. Knudtzon som påberopte seg å ha kontrakt med grunneierne i Gråneset, og som førte til en del forviklinger. I et brev der han purrer på grunneierne for å få returnert en underskrevet kontrakt skriver han bla. « Hvis De derimot mot formodning viser vrangheter vet jeg nok på hvilken maate jeg skal sørge for min rett. »

Dette førte til reaksjon i fra Grotneskarene, og de svarer bla. med « Vi har selvsagt ikke nogen interesse av at komme i foretningsforbindelse med nogen der uten grunn og foranledning fra vor side, synes at ville forsøke på at føre os i vanskeligheter, eller tvinge oss til noget vi ikke vil,... » Einar Grotnes kommenterer utsippet fra Knudtzon i et brev til A. Egge med bla.: « Med det mål du måler, skal dig måles igjen. Jeg vil behandle Knudtzon på samme guttestrekaktige måte som han forsøker å behandle oss. »

Etter hvert fikk også Grotnesgårdene kontrakt med gruva.

Ved oppstart i 1932 var det mye som måtte ordnes. Det ble tatt ut og sendt 2 tonn talk til prøvemaling i Bergen. Det skulle bygges vei og kai, og det skulle anskaffes utstyr. En ansatteliste fra 27 oktober 1932 viser at det var 109 mann tilknyttet anlegget. 4 av disse lever så vidt jeg vet ennå. Året etter er arbeidsstyrken redusert til 45 mann. Det var blant annet en Hans Hansen ansatt, og der sto det i en parentes (sønn av slagter Hansen). Rang og status var viktig på denne tiden. Vel og merke var det i den første tiden størst aktivitet bare på sommeren.

Jeg fant en lønningsliste fra mars 1933, der det var utlønnet fra 10,62 til 138,98 kroner. Men jeg antar at dette var avhengig etter hvor lang tid de hadde vært i arbeid denne måneden.

At oppstarten av gruva i Altermark var meget kjærkomment for mange ser vi av brev der folk nærmest trygler om å få arbeide. En arbeidssøker skriver bla i et brev: « Her er kanske ingen på hele anlegget, som f. t. er økonomisk kritisk situert som mig. En nesten ny strikkemaskin som på avbetalung koster mellom 7 og 800 kroner, og som var det beste redskap til en god og umistelig binæring, var jeg nu i ferd med å miste, fordi vel 100 kroner gjenstod på avbetalungssummen. » I slutten av brevet skriver han: « Jeg kan kun vedbli å bede: Kjære lat mig arbeide så lenge det er mulig. Jeg skal med glede bruke min flid så mest mulig arbeide kan bli utført av både mig og mine arbeidskamerater. »

Vi kjenner fra historien at 30-åra eller depresjonsåra som det også ble kalt, var ei vanskelig tid, med stor arbeidsløshet og med stor økonomisk nød for mange. Sett i lys av dette måtte oppstarten av gruva fortjent seg som rene Klondyke for mange. Men det betyddet at lønn og vilkår for øvrig, var helt og holdent på kapitaleiernes og arbeidsgivernes premisser. Arbeiderne som ble ansatt kom fra landsbygda og hadde ikke rot i noe industrisamfunn. Det betyddet også at fagbevegelsen heller ikke hadde fått fotfeste i Altermark på denne tiden, og fagforeningen ikke ble stiftet før i 1946.

Men dette og andre ting får jeg heller skrive om en annen gang.

Arnstein 27/9 1996.

GRUVEGJENGET TIL ALTERMARK TALKGRUBE

1. rekke fra venstre: ARNE EGGE, ODDLEIF OLSEN, WALTER STRAUMDAL, ROLF HALSØR, HANS STORMO,
Håkon ØREN.
2. rekke fra venstre: OLAV RØBERGENG, INGVALD OLSEN, HANS GULLESEN, TRYGVE JOHANSEN.
3. rekke fra venstre: RANDULF OLSEN, PETTER GULDHANDSEN, OLAF PEDERSEN, GUNNAR GULLESEN,
OLE JOHANSEN, WEDVIK, EGIL STORMO, LUDVIG KRUGER.

Smått om litt ... litt om smått

Teatergruppa er igang med et nytt prosjekt Revy ! Proffe folk som Asbjørn Straumfors, Mari Hagen og Bjørn Skogly er med.
Nå bør interesserte "skuespillere og sangere" fra bygda melde sin interesse for å være med.
Revyen med lokalt stoff skal etter planen fremføres i februar/mars.

Vi vil gjerne gratulere Mary Johansen med vel overstått 50-års dag, den niende september.

Her er en liten offentlig beklagelse fra teatergruppa: Elin Jenssen og Astrid og Signar Karlsen, dere skal få videoene og t-skjorta deres. Beklager at det har tatt så lang tid, vi har ikke glemt dere.

Ikke glem årets høstsoare den 26 oktober. Meld dere på, feir jubileet
og lag tidenes "dunderfest" på Steinrøys!!!!

Rana Kormakeri har i det siste fått et sterkt tilskudd fra Alteren. Siste "skudd" er Johan
Eriksen. Velkommen. (Kom å se julekonserten vår...)

Agurknytt

Utflykt etterlyses!

Var det noe med Steinfjell eller Sjonfjell, og hvilken dato var det egentlig?

Pensjonert bondekone

fra Lillealteren observert på tur Til Topps på Stortjønna i august, iherdig ristende sine benklær, komme med følgende uttalelse: "Hjelp - eg har maur i trusa!!"
Fruen burde prise seg lykkelig, det kunne vært verre: tenk om det hadde vært mark i ræva ...

Er det noen som overhodet har tenkt på at kanskje også Mary O. kunne ha lyst til å prøve seg i skiløypa, eller ta seg noen løpeturer? Istedet må hun stå der hele tida med stoppeklokka. Ikke alle kan bare løpe fra ansvaret ...

Fire fruer fra lokalsamfunnet er nettopp kommet hjem fra syden.
Kortet de sendte oss så sånn ut...og påskriften lød: "Hallo.
Som dere ser går det bare som det suser"

Vegrapport fra Neset: Vi har no fått asfalt - vi har no fått asfalt ... ædda bædda -!

I NA
N
NANCY
E
L
I
S
E

Heimhug
selges på butikken
på Alteren.

Pris kr. 20,-

